BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. ⅄. T. No. 120.288/932

Nr. 190 Sâmbătă 16 Iulie 1938
14 Pagini P III

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 320 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Jocul prețurilor și specula alimentelor

Măsurile pe care le-a luat ministerul de interne, prin organele sale în subordine, cu scopul înfrânării tendințelor tot mai accentuate din partea interesaților de a urca prețurile articolelor alimentare și de primă necesitate, ori cât de sever ar fi aplicate printr'un control zilnic și riguros și oricât de drastice ar fi sancțiunile impuse celor ce le vor nesocoti, — ele nu vor da rezultatele urmărite, dacă nu se vor înlătura intermediarii și nu se va stabili un echilibru în jocul caprițios al prețurilor, — bazat pe funcționarea legilor economice.

In acest scop, credem că e necesar ca acțiunea energică întreprinsă de d. ministru de interne pentru stăvilirea speculei să fie secundată de toate autoritățile statului care pot avea o influență în formarea prețurilor articolelor de primă necesitate.

Problema e prea complexă, ca să fie rezolvată prin inițiativă unilaterală, fără cooperarea armonioasă a tuturor factorilor indicați.

Dela început trebue să arătăm, deci, că ieftenirea efectivă a traiului nu poate fi obținută decât prin coordonarea activității tuturor autorităților de stat.

Este știut, că între factorii ce intervin în comerț și contribue la urcarea treptată a prețurilor unor mărfuri, sau a articolelor de primă necesitate, sunt și mijloacele și condițiile de transport; ca și elementele parazitare ce se interpun între producători, negustori și consumatori.

Cu cât transporturile vor fi mai scumpe și numărul intermediarilor dintre producători, negustori și consumatori mai mare, cu atât mărfurile și articolele alimentare, se vor vinde cu prețuri anormale.

Nu speculațiunea în sine, care este inerentă comerțului, poate să fie combătută, ci abuzurile ce se fac prin manipularea și vânzarea mărfurilor și a articolelor de primă necesitate, care îngăduе jocul caprițios al prețurilor, în dauna consumatorilor și în deosebi, a celor nevoiași.

Acum câțiva ani, în Franța, primarul orașului Hâvre, îngrijorat de protestele cetățenilor cu privire la scumpetea crescîndă a unor articole de primă necesitate, și față de rezistența negustorilor, a luat dispoziția eroică să transporte în condiții relativ avantajoase din alte centre, articolele alimentare și să le distribue, în piețe, fără intermediari. Rezultatul obținut a fost cel prevăzut de primar: pietele orașului Hâvre fiind suficient aprovizionate, iar prețurile de vânzare fixate, coborâte la nivelul normal, s'a dat satisfacția cuvenită consumatorilor. După câtva timp, experiența odată făcută, a servit atât autorității municipale și cetățenilor, cât și negustorilor.

Cei din urmă, spre a evita, intervenția energică a autorităților, au căutat să înlăture elementele ce se interpun între ei și producători, care contribue la scumpetea mărfurilor și a articolelor alimentare, prin stabilirea de raporturi comerciale directe cu producătorii.

Dacă, după marile descoperiri de continente și insule, din secolii trecuți, mărfurile zise „coloniale" ajunseseră să fie vândute în centrele europene, pe prețuri fabuloase — un kg. de piper echivala un kg. aur — explicația o găsim în transporturile costisitoare, în trecerea acelor mărfuri exotice prin numeroase „mâini" și în raritatea lor.

In epoca noastră, când dispunem de mijloace rapide de transport și de producție locală, nu se poate admite ca articolele alimentare și de primă necesitate, să fie exploatate de speculatori, aproape — în aceleași condiții cum se exploatau „coloniale-le" de-acum câteva veacuri. De aceea se impune să examinăm și chestia transporturilor, ca și aceea a stabilirii relațiunilor directe dintre producători și negustori, căci numai așa se vor putea restabili prețurile normale în materie alimentară.

Problema refugiaților

Pe lângă atâtea alte grave probleme care preocupă astăzi pe conducătorii statelor, revoluțiile ideologice, sub regimul cărora trăiește mai ales Europa de azi, au pus la ordinea zilei o nouă problemă a cărei gravitate nu poate fi tăgăduită, întrucât ea poate avea repercusiuni întinse și profund dăunătoare intereselor de tot felul ale diferitelor țări. E vorba de problema refugiaților.

Din pricina regimurilor politice din unele țări, îndeosebi din Germania și din fosta Austrie, sute de mii de refugiați, în marea lor majoritate evrei, au luat toiagul pribegiei, căutând azil mai bun în diferite țări străine. Pe de altă parte, războiul din Spania a provocat la rândul lui exodul a mii de oameni, dintr'o tabără sau din alta, care, sub amenințarea represiunii, se refugiază pe teritorii străine cerând, în numele sentimentelor umanitare, adăpost și proteguire.

Europa se găsește astfel azi cu o populație de mai multe sute de mii de oameni și al cărui număr este într'o continuă creștere, în afară de cadrul legal al unei cetățenii recunoscute, apatrizi, fugari, în imensa lor majoritate lipsiți de mijloace de traiu și gata să se așeze oriunde și-ar putea agonisi oricum o existență.

Problema e gravă. Ea prezintă aspecte de ordin național, politic, economic și social cari nu pot lăsa indiferente cercurile conducătoare ale diferitelor țări amenințate de această năvălire.

Pentru soluționarea acestei probleme, din inițiativa d-lui Roosevelt, președintele Statelor Unite, a fost convocată conferința dela Evian, la care au participat 30 de delegațiuni ale diferitelor state. Din desbaterile ce au avut loc la această conferință, s'a putut constata până acum că dacă marile state europene occidentale și Statele Unite acordă toată atențiunea lor caracterului umanitar al problemei și sunt dispuse să contribuie la soluționarea ei, niciunul însă din aceste state nu e dispus să acorde ospitalitatea sa masselor compacte de refugiați cari ar constitui, atât din punct de vedere național, cât și din punct de vedere economic și social, o primejdie reală și ar risca să formeze, în sânul statului, o puternică minoritate cu un caracter străin și care n'ar putea trăi decât sub beneficiul unui regim special.

Reprezentantul Angliei la Evian a arătat imposibilitatea pentru Marea Britanie de a mări la infinit numărul refugiaților pe teritoriul ei și al coloniilor ei. Delegatul Franței a ținut aproape același limbaj, arătând că în Franța sunt de pe acum peste 200.000 de refugiați din țările cu regim totalitar si din Spania. După ziarul „Times" o sută de mii de evrei din Germania au și fost plasați în diferite țări, dar — afirmă ziarul londonez — 350.0000 de alți evrei din Germania și 200.000 de evrei din Austria sunt gata să părăsească țara lor de origine.

„Acest cifre — scrie ziarul francez „Le Temps" care le reproduce — sunt deajuns spre a face să se înțeleagă complexitatea problemei în ceeace privește numai pe refugiații evrei la care trebue să se mai adauge cazul spaniolilor goniți din țara lor de războiul civil și cazul, care se va pune mâine, când va începe retragerea luptătorilor străini din Spania, printre cari unii, cum sunt germanii adversari ai național-socialismului, italienii antifasciști și revoluționarii polonezi, nu vor să se mai înapoieze în țara lor de origine. Franța — continuă „Le Temps" — deja saturată de străini ar putea servi eventual drept drum de trecere, drept placă turnantă pentru evacuarea acestor refugiați, dar ea nu ar putea admite să se stabilească la ea un număr atât de mare de noui refugiați politici printre cari vor fi, în mod inevitabil, elemente indezirabile din punct de vedere social și imposibile de asimilat".

Iată o chestiune care ne interesează de aproape și asupra căreia noi am atras de mult atențiunea conducătorilor țării noastre. Generozitatea și umanitarismul nu pot obliga pe nicio națiune să primească în sânul ei masse compacte de elemente străine neasimilabile și de multe ori primejdioase. Dacă această problemă preocupă astăzi cu îngrijorare statele mari cu resurse numeroase, cu un organism social, politic, economic și mai ales național consolidat printr'o existență de unitate națională seculară, este cu atât mai imperios ca ea să ție trează atențiunea noastră. Ca și Franța, România e saturată de străini și de aceea conducătorii ei trebue să fie atenți la fruntariile țării și să împiedice o nouă afluență de străini care ar agrava și mai mult situațiunea de astăzi.

Desigur acest imperativ de apărare națională nu exclude posibilitatea pentru statele mari de a găsi totuși o soluțiune problemei refugiaților. Faptul că președintele Roosevelt a luat inițiativa conferinței de la Evian, unde delegatul Statelor Unite a făcut o largă expunere a situației schițând în linii generale eventualul program al soluționării problemei, dovedește că Statele Unite sunt dispuse să facă o reală sforțare pentru ospitalizarea unui cât mai mare număr de refugiați.

Raidul lui Howard Hughes în jurul lumii

OXO

Indrăznețului pilot i se pregătește la New-York o primire triumfală

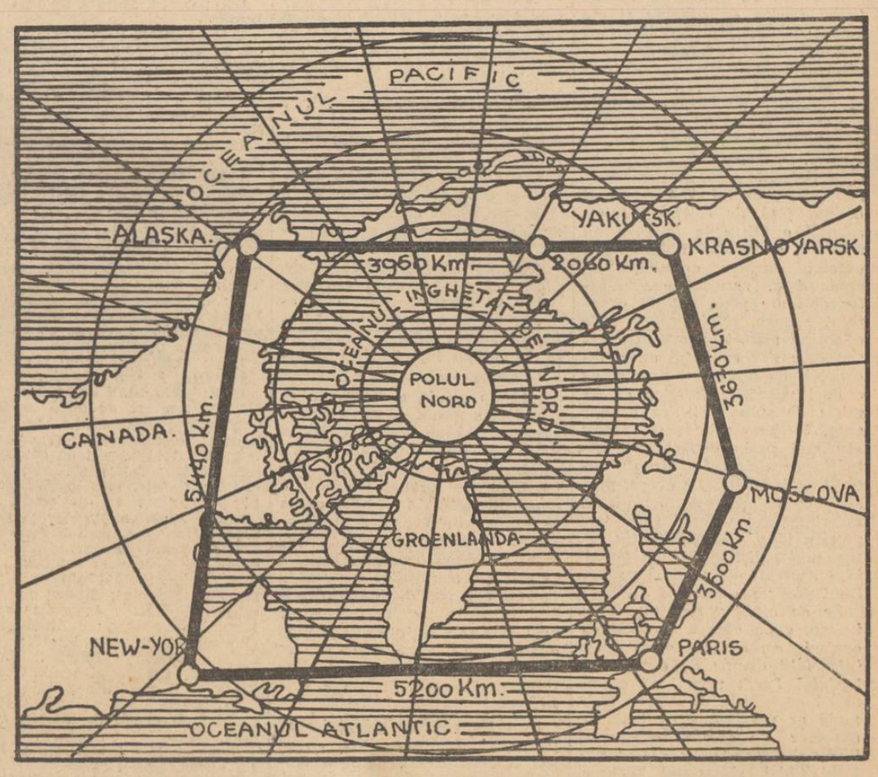

Mai curagios decât Lindbergh, mai norocos decât Wiley Post, miliardarul american Howard Hughes își continuă uimitoarea călătorie aeriană în jurul lumii și la ora când citiți aceste rânduri a atins probabil din nou pământul american. Prin călătoria lui îndrăsneață, Howard Hughes a doborît toate recordurile precedente ale raidurilor în jurul globului.

Plecat Duminică, la ora 2.20 de pe aeroportul Floyd Bennet din New-York, el va fi probabil azi, Joi, la aceiaș oră, la San Francisco și diseară la New-York. Ocolul globului în patru zile și patru nopți e un triumf al tehnicei și al rezistenței omenești.

Avionul miliardarului american are două motoare, dând la un loc 2200 cai putere. Pe bordul avionului se găsesc cinci persoane și într'o casetă blindată sunt păstrate scrisori semnate de președintele Roosevelt și prin care capii statelor în care Hughes va face escală sunt invitați să participe la expoziția universală din New-York.

Cele din urmă telegrame la ultima oră, asupra raidului lui Howard Hughes.

Regele Angliei aproape complet intremat

Londra, 13 (Rador). — **Dela palatul regal s'a dat azi următorul buletin medical:**

„Ameliorarea constatată eri în starea sănătății M. S. Regelui George continuă și azi".

Se crede că acest buletin medical va fi penultimul și că cel de mâine va constata că Suveranul este complet întremat.

xXx⊙●⊙xXx

POLITICĂ ȘI... FILM

SIR ROBERT VANSITTART este nu numai primul consilier al Marii Britanii în politică externă, dar și un reputat literat.

De curând, el a semnat un angajament cu o mare casă de filme, pentru care va revedea toate scenariile filmelor cu acțiune desfășurată în cuprinsul imperiului britanic.

Puternic cutremur în Capitală

Bucureștenii au trecut eri noapte printr'un moment de panică

Miercuri seară pe la ora 10 și 16 minute s'a simțit în Capitală un cutremur puternic, — dar de foarte scurtă durată.

Cum era și firesc, violenta zguduitură a produs panică pretutindeni unde a fost simțită: în birourile unde la ora aceasta se mai aflau încă funcționarii la serviciu, în ateliere, fabrici, cinematografe, localuri de consumație etc.

Lumea a rămas atentă în așteptarea imediată a unei noui zguduituri, care însă, din fericire nu s'a mai produs sau nu s'a mai simțit.

Acest lucru a avut drept rezultat, risipirea panicei produsă la început.

Deși destul de violent, deoarece a fost scurt, cutremurul de Miercuri seară, n'a produs în Capitală nici o pagubă.

*

Observatorul astronomic ne-a trimis, în legătură cu acest cutremur, comunicatul de mai jos:

„In ziua de 13 Iulie 1938, s'a înregistrat la Observatorul din București, un cutremur, al cărui epicentru se găsește la vreo 155 km. cam spre Nord-Est, probabil în munții Vrancii.

La București, prima undă a fost înregistrată la 22 ore, 15 minute și 43 secunde.

Faza maximă a început la 22 ore, 16 minute și 2 secunde.

In această fază înscrierile au depășit limitele de înregistrare.

Ultimele unde au fost înscrise la 22 ore, 29 minute.

Intensitatea cutremurului la București a fost aproximativ de gradul IV.

In regiunea epicentrală, prima zguduitură s'a produs la 22 ore, 16 minute și 23 secunde".

Cum s'a simțit cutremurul de astă noapte in țară

LA IAȘI

Iași, 13 Iulie

Astăseară la ora 10.27 s'a înregistrat un puternic cutremur de pământ în orașul nostru.

Cutremurul a fost destul de puternic, provocând panică în populație.

Seismul a durat aproape un minut. In locuințe s'a simțit mai puternic, cetățenii înspăimântați ieșind prin curți. Pe străzi lampioanele și sârmele electrice au oscilat timp de câteva minute.

Accidente de persoane nu s'au înregistrat.

IN REGIUNEA PETROLIFERA

Moreni, 13 Iulie

La ora 22.10 astăseară, un puternic cutremur de pământ s'a întregistrat în regiunea petroliferă Moreni, Gura Ocniței, Bucșani, Băicoi, însoțit de sgomote subterane și mișcări violente cu direcția dela răsărit spre apus, înspăimântând populația și făcând-o să părăsească locuințele.

Avion isbit de un fir electric de mare tensiune

Roma, 13 (Rador). — Un avion, aparținând aeroportului Foligno, s'a lovit de un fir electric de mare tensiune, pe când încerca să aterizeze.

Pilotul, un locotenent, a fost carbonizat iar aparatul a luat foc.

CELEBRITATE DE ALT GEN

Ziarele străine au înregistrat, în repetate rânduri, căsătoria, — destul de romantică, — a artistei Nora Gregor cu principele Stahremberg, fostul șef al Heimwehrului austriac.

Finalul acestei idile subliniate de presă este neașteptat: Numita artistă, renunțând la onoarea de principesă de Stahremberg, vrea să devină artistă de cinema..

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Condiții ale cooperației

de I. AGÂRBICEANU

Greutatea principală în mișcarea cooperatistă este lipsa de cultură a majorității poporului nostru, spre a putea înțelege importanța și necesitatea ei. Toți aceia cari, la oraș, se străduesc de ani de zile pentru înjghebarea de cooperative, se izbesc de răceala publicului. E o înstrăinare instinctivă ca față de oricare mișcare nouă economică, întemeiată în primul rând pe neputința de înțelegere a metodelor de luptă modernă pe teren economic.

Pentru orice înjghebare cooperatistă s'ar afla în oricare oraș din Ardeal, nu o sută, ci și o mie-două de români, cari sub raport material, i-ar putea da ființă, înscriindu-se cu o cotă de cinci sute sau o mie de lei. Dar sub raport spiritual, ca înțelegere și însufleție convinsă, adeseori nu se pot afla nici o sută.

In situația dată, pentru o acțiune imediată de formare a unei clase mijlocii în orașele ardelenești, și cred și în cele din Bucovina, Basarabia și nordul Moldovei, mi se pare că nu există decât un mijloc ducător la scop.

Și anume: un deceniu sau două, realizările cooperatiste să fie de-o organizare specială, adaptate la împrejurările noastre. Insuși statul, prin ministerul economiei naționale și al ocrotirilor sociale, să întemeeze, poate prin mijlocirea unei mari bănci cooperatiste, depozite mari în toate orașele, depozite cuprinzând toate produsele industriei și comerțului. Aceste depozite centrale să-și deschidă zeci de filiale, de prăvălii mai mici, în fiecare oraș. Atât primul cât și celelalte să aibă conducători și vânzători, sau, în ateliere, lucrători, ucenici și calfe numai oameni de origină etnică românească și în primul rând numai absolvenți ai școalelor noastre de specialitate.

Toți acești angajați ar primi un salar minimal, urmând ca el să fie completat prin o cotă anumită, după merit, din profitul curat al întreprinderii.

Tuturor celor angajați li s'ar da posibilitatea ca după un număr de ani să răscumpere prăvălia, depozitul, atelierul dela stat, sau dela Banca centrală cooperativă, în condiții favorabile. Li s'ar da posibilitatea acestei răscumpărări, elementelor cari s'au distins prin muncă, hărnicie, pricepere, cinste și caracter. Răscumpărarea ar putea-o face unul, sau o tovărășie, trecând în proprietate individuală sau colectivă. Cei rămași stăpâni ar putea invita ei la o cooperație și pe alții.

Astfel eu văd începutul rapid al creării clasei mijlocii la oraș, în primul rând într'o acțiune de stat, desigur neanulând, ci pro-

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN ROMA

Problema spaniolă și raporturile italo-engleze

de N. ALDISIO

Chestiunea etiopiană, — prin luările de poziție pe care le-a determinat, — a turburat întregul echilibru european, a pus Italia și Anglia una în fața celeilalte în postură de inamice, a distrus opera abia schițată a d-lui Pierre Laval, și tinzând la o apropiere franco-italiană, a creat solidaritatea italo-germană. Axa Roma-Berlin și Anschlussul sunt efectele ei cele mai recente, dar nu și cele de mai mică importanță. Chestiunea spaniolă întârzează la infinit stabilirea unui nou echilibru, bazat pe realitățile actuale și al cărui punct de plecare e marcat prin acordul dintre Italia și Marea Britanie, din 16 Aprilie trecut.

E deci logic și lesne de înțeles ca, la Roma, să dăinuiască dorința de a se vedea aceste acorduri intrând cât mai repede în vigoare, ceeace, dealtminteri, răspunde și dorinței cabinetului britanic. De aci, activitatea excepțională pe care o desfășurară în acest moment palatul Chigi și Foreign Office, ale căror relații au devenit din ce în ce mai frecvente. In presa străină s'au dat și se dau încă versiunile și interpretările cele mai diverse, adeseori cele mai contradictorii, despre întrevederile contelui Ciano cu lordul Perth. Dar, principalul scop al acestor întrevederi constă tocmai în cău-

(Continuare in pag. 2-a)

Măsuri pentru grăbirea operațiilor de revizuire a cetățenilor

Am arătat că d. Victor Iamandi, ministrul justiției, a dispus instanțelor judecătorești de revizuire a încetățenirilor, să grăbească lucrările pentru adunarea datelor statistice, privitoare la mersul operațiilor de revizuire, în vederea centralizării lor.

In aplicarea acestei dispoziții, s'a trimis instanțelor, cari au întârziat complectarea formularului statistic întocmit de minister, o circulară, prin care li se aduce la cunoștință că se vor lua măsuri împotriva magistraților vinovați, în cazul când întârzierile vor depăși data de 15 Iulie.

Sancțiunile ce vor fi luate sunt: anularea concediului de vară, iar pentru acei cari au plecat fără să termine statistica locală, revocarea acestui concediu.

Studenți italieni in România

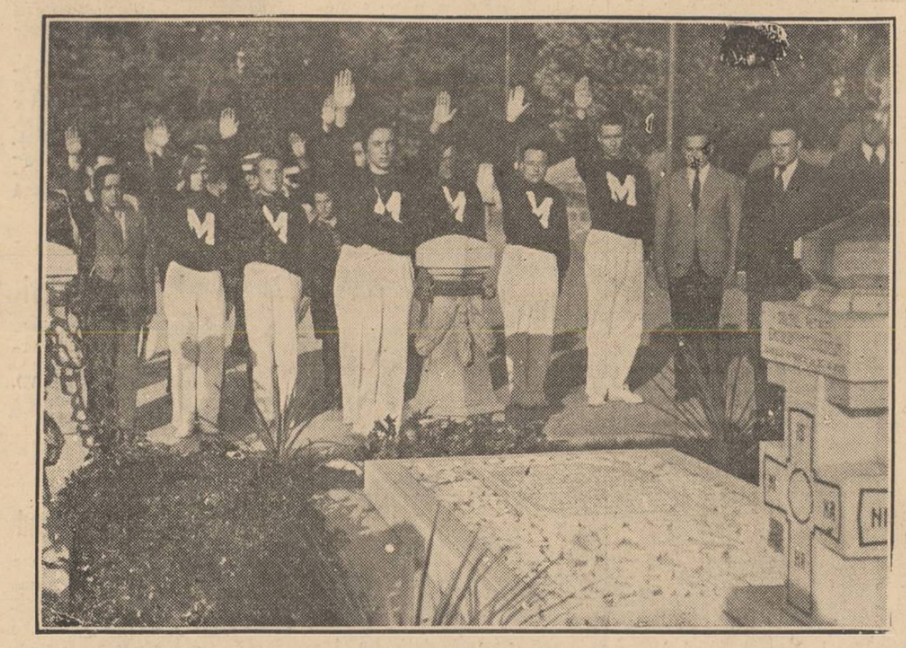

Opt studenți din grupul universitar fascist din Milano (Gui) au venit în țară la noi, să facă ascensiuni pe Bucegi.
Miercuri au plecat la Sinaia, după ce au depus o coroană la mormântul soldatului necunoscut

Garda palatului Buckingham

Regele George VI al Angliei inspectează garda pitorească a palatului Buckingham, cu ocazia remiterii unor drapele noui